

Spis treści

Wstęp	5
Rozdział I	
Wprowadzenie do prawa pracy	7
1. Prawo pracy w ujęciu historycznym	7
1.1. Starożytność	7
1.2. Średniowiecze	8
1.3. Wczesny kapitalizm	8
1.4. Ogólna charakterystyka prawa pracy w Polsce	10
1.4.1. Prawo pracy w latach 1918–1939	10
1.4.2. Prawo pracy po 1945 r.	11
2. Przedmiot prawa pracy (pojęcie prawa pracy)	11
2.1. Pojęcie prawa pracy	11
2.2. Klauzule generalne w prawie pracy	13
3. Źródła prawa pracy	14
Rozdział II	
Stosunek pracy	17
1. Pojęcie stosunku pracy	17
2. Stosunek pracy, a stosunki cywilnoprawne	20
3. Podmioty (strony) stosunku pracy	22
3.1. Pojęcie pracodawcy	22
3.2. Pojęcie pracownika	23
4. Zasady prawa pracy	25
4.1. Zagadnienia ogólne	25
4.2. Zasada prawa do pracy	26
4.3. Zasada dobrowolności świadczenia pracy	26
4.4. Zasada poszanowania dóbr osobistych pracownika	27
4.5. Zasada równego traktowania pracowników z tytułu wypełniania takich samych obowiązków	28
4.6. Zakaz dyskryminacji	28
4.7. Zasada godziwości płacy	29
4.8. Zasada prawa do wypoczynku	30
4.9. Prawo do bezpiecznej pracy	31
4.10. Zasada zaspokajania bytowych, kulturalnych i socjalnych potrzeb pracownika ..	33
4.11. Zasada wolności zrzeszania się pracowników i pracodawców	33
4.12. Zasada ułatwiania pracownikom podnoszenia kwalifikacji zawodowych	33

4.13. Zasada uprzywilejowania pracownika	34
4.14. Zasada równego traktowania w zatrudnieniu	34
4.15. Zasada partycypacji pracowników w zarządzaniu zakładem pracy	36
4.16. Zasada do korzystania z uprawnień przewidzianych prawem przez pracowników i pracodawców	37
4.17. Mobbing	37
 Rozdział III	
Nawiązanie stosunku pracy	39
1. Sposoby nawiązania stosunku pracy	39
1.1. Oferta	39
1.3. Negocjacje	40
1.4. Dopuszczenie do pracy (zawarcie umowy o pracę w sposób dorozumiany)	40
2. Umowa o pracę	40
2.1. Uwagi wstępne	40
2.2. Treść umowy o pracę	41
2.3. Forma umowy o pracę	42
3. Rodzaje umów o pracę	43
3.1. Umowa przedwstępna	43
3.2. Umowa na okres próbny	44
3.3. Umowa na czas określony	46
3.4. Umowa na czas wykonywania określonej pracy	47
3.5. Umowa na czas nieokreślony	49
3.6. Spółdzielczy stosunek pracy (spółdzielcza umowa o pracę)	49
3.7. Umowa o zatrudnienie na czas zastępowania nieobecnego pracownika	50
4. Nawiązanie stosunku pracy na podstawie powołania, wyboru i mianowania	50
4.1. Powołanie	50
4.2. Wybór	53
4.3. Mianowanie	54
5. Zatrudnianie pracowników tymczasowych	55
 Rozdział IV	
Ustanie stosunku pracy	56
1. Uwagi wstępne	56
2. Ustanie stosunku pracy w drodze czynności dwustronnej	58
3. Ustanie stosunku pracy w drodze czynności jednostronnej	61
3.1. Wypowiedzenie	61
3.1.1. Wypowiedzenie umowy o pracę	61
3.1.2. Forma i tryb dokonania wypowiedzenia	62
3.1.3. Przyczyny wypowiedzenia	63
3.1.4. Ochrona przed wypowiedzeniem	65
3.1.4.1. Ochrona powszechna	66
3.1.4.2. Ochrona szczególna	67

3.1.4.3. Ochrona działaczy związkowych	70
3.1.5. Terminy i okresy wypowiedzenia	71
3.1.6. Wypowiedzenie warunków pracy lub płacy	73
3.1.7. Powierzenie pracownikowi innej pracy	75
3.1.8. Szczególne przypadki powierzenia pracownikowi innej pracy	76
3.1.9. Skutki wadliwego wypowiedzenia umowy o pracę	77
3.1.9.1. Odwołanie od umowy zawartej na czas nieokreślony	78
3.1.9.2. Odwołanie od umów terminowych	81
3.1.10. Rozwiązanie umowy o pracę z pracownikiem tymczasowym	82
3.2. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia	83
3.2.1. Uwagi wstępne	83
3.2.2. Rozwiązanie stosunku pracy przez pracodawcę	84
3.2.2.1. Przyczyny zawinione rozwiązania stosunku pracy	84
3.2.2.2. Przyczyny niezawinione rozwiązania stosunku pracy	87
3.2.3. Natychmiastowe rozwiązanie stosunku pracy przez pracownika	89
3.2.4. Skutki wadliwego rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia dokonanego przez pracodawcę	91
4. Wygaśnięcie stosunku pracy	93
4.1. Uwagi wstępne	93
4.2. Wygaśnięcie stosunku pracy na tle przepisów kodeksu pracy	94
4.2.1. Wygaśnięcie stosunku pracy w wyniku śmierci pracownika	94
4.2.2. Śmierć pracodawcy	95
4.2.3. Tymczasowe aresztowanie	97
4.3.4. Niezgłoszenie się do pracy po zakończeniu sprawowania funkcji z wyboru	98
4.3. Wygaśnięcie stosunku pracy wynikające z innych przepisów	98
4.3.1. Wygaśnięcie stosunku pracy eksperta Urzędu Patentowego	98
4.3.2. Niezgłoszenie powrotu do pracy po odbyciu czynnej służby wojskowej	99
4.3.3. Wygaśnięcie stosunku pracy urzędników służby cywilnej i nauczycieli	99
4.4. Skutki wadliwego wygaśnięcia stosunku pracy	100

Rozdział V

Wynagrodzenie	101
1. Pojęcie wynagrodzenia i składniki wynagrodzenia	101
2. Systemy wynagradzania	104
3. Ochrona wynagrodzenia	106

Rozdział VI

Odpowiedzialność wynikająca ze stosunku pracy	115
1. Uwagi wstępne	115
2. Odpowiedzialność pracownika wynikająca ze stosunku pracy	116
2.1. Pracownicza odpowiedzialność porządkowa (niemajątkowa)	116
2.1.1. Pojęcie i przesłanki stosowania kar porządkowych	116
2.1.2. Tryb nakładania kar	117

2.2. Pracownicza odpowiedzialność materialna	118
2.2.1. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone z winy nieumyślnej	121
2.2.2. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone z winy umyślnej	121
2.2.3. Odpowiedzialność za mienie powierzone	122
2.2.4. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną osobie trzeciej	122
3. Odpowiedzialność majątkowa pracodawcy za szkody wyrządzone pracownikowi w świetle przepisów kodeksu cywilnego	124

Rozdział VII

Czas pracy	126
1. Uwagi ogólne	126
2. Okresy odpoczynku	129
3. Niewykonanie pracy a czas pracy	130
4. Przerwy w świadczeniu pracy wliczane do czasu pracy	133
5. Wymiar i rozkład czasu pracy	133
6. Systemy (rodzaje) czasu pracy	134
6.1. Podstawowy czas pracy (art. 129 §1 k.p.)	135
6.2. Równoważny czas pracy (art. 135 k.p.)	135
6.3. Szczególny rodzaj równoważnego czasu pracy (art. 136–137 k.p.)	136
6.4. Czas pracy w ruchu ciągłym (art. 138 §1 k.p.)	137
6.5. Przerywany czas pracy (art. 139 k.p.)	139
6.6. Zadaniowy czas pracy (art. 140 k.p.)	139
6.7. Indywidualny rozkład czasu pracy (art. 142 k.p.)	140
6.8. Skrócony czas pracy (art. 143 k.p.)	141
6.9. Praca weekendowa (art. 144 k.p.)	141
7. Wykonywanie pracy w nadgodzinach	142
7.1. Pojęcie pracy w godzinach nadliczbowych	142
7.2. Dopuszczalność pracy w godzinach nadliczbowych	143
7.3. Limit godzin nadliczbowych	144
7.4. Zakaz pracy w godzinach nadliczbowych	145
7.5. Wynagrodzenie za pracę w nadgodzinach	145
8. Praca w porze nocnej	147
9. Praca w niedziele i święta	148

Rozdział VIII

Urlopy	150
1. Uwagi wstępne	150
2. Urlop wypoczynkowy	150
2.1. Prawo do urlopu	151
2.2. Obowiązek udzielenia urlopu	151
2.3. Urlop jako prawo niezbywalne (osobiste)	151
2.4. Odpłatność za urlop	152
2.5. Realizacja urlopu w naturze	153

2.6. Prawo do nieprzerwanego urlopu	154
2.7. Równość uprawnień urlopowych	155
2.8. Periodyczność urlopu	156
2.9. Wyrównanie szkód związanych z odwołaniem z urlopu	156
2.10. Zasada proporcjonalności	157
2.11. Godzinowe rozliczanie urlopu	158
3. Urlop bezpłatny	159
4. Przedawnienie prawa do urlopu	161
 Rozdział IX	163
Zatrudnianie kobiet i młodocianych oraz ich ochrona	163
1. Zatrudnianie kobiet	163
1.1. Uwagi ogólne	163
1.2. Prace wzbronione kobietom (ochrona ogólna)	163
1.3. Ochrona kobiet związana z ciążą i macierzyństwem	164
1.4. Urlop wychowawczy	168
2. Zatrudnianie młodocianych	170
2.1. Uwagi ogólne	170
2.2. Umowa w celu przygotowania zawodowego	170
 Rozdział X	
Rozpatrywanie sporów ze stosunku pracy i przedawnienie roszczeń	172
1. Spory ze stosunku pracy	172
1.1. Uwagi wstępne	172
1.2. Ugodowe (pozasądowe) rozstrzygnięcie sporu	173
1.3. Komisje pojednawcze	173
2. Dochodzenie roszczeń ze stosunku pracy na drodze sądowej	175
2.1. Rozstrzyganie roszczeń sądowych w drodze polubownej	175
2.2. Rozstrzyganie roszczeń w drodze rozprawy sądowej (procesu sądowego)	175
3. Przedawnienie roszczeń ze stosunku pracy	178
 Wykaz skrótów	181
 Indeks zwrotów obcojęzycznych	183
 Literatura	184

